

A KUVASZ, PULI ÉS TÁRSAIK

Irta: KLAMÁR GYULA

1975
Jul. 6.

Erdekes könyv került a kezembe a napokban. Egy magyar orvos írta, dr. Buzády Tibor. Nem tudom hol lakik, lehet hogy Angliában vagy talán Svédországban, de az is lehetséges, hogy mégis az utolsó: a nyugatnémetországi címe a helyes. A könyvet lapozgatva és fotografiák aláírásait böngészve mind a három ország gyanús. Ugy tűnik, hogy Buzády Tibor ezekben az országokban próbálta eddig nem kis sikerrel megkedveltetni a magyar kutyafajtákat. Ezeknek a kuvaszoknak, puliknak, pumiknak nagy rajongója lehet, noha nem állatorvos, hanem emberorvos. „A magyar kutyafajták” című könyve egy amatőr kutya-barát műve, amelybe lelkesen szövi bele a magyar fajtájú kutyák dicséretét. A szép kiállítású könyv előszava hiányolja, hogy a magyar iskolákban nem tanulják meg a diákok biológiai órákon a magyar kutyák fajtanevét, holott ma már mindent elkövet az ebtenyésztők szövetsége a magyar kutyás-tradíciók ápolására és a magyar kutyafajták továbbnemésítése érdekében.

Klamár Gyula

A könyvből kiderül, hogy nem kevesebb mint tíz „nemzeti fajtájú” kutyánk van,, ugymint a puli, a fehér puli, a pumi, a mudí, a kuvasz, a komondor, a rövidszőrű és a drótszőrű magyar vizsla, az erdélyi kopó és a magyar agár. A szerzőt a szíve a kuvaszhoz huzza, többször kijelenti, hogy ez a legszebb kutya. Csigó nevű kutyája — a fénykép után ítélve — valóban szép példány, olyan nagy mint egy jegesmedve és hallatlan barátságos. Stockholm egyik látványosságáa volt még tavaly, jobban megfordultak utána a svéd főváros lakói, mintha Brigitte Bardot tűnt

volna fel valahol a sarkon. A „Svenska Dagbladet” és a „Dagens Nyheter” — a legnagyobb svéd lapok — öles cikkekben számoltak be az első svédországi kuvaszokról. Nagyszernáció volt „svédben”...

Bő leírásokat találunk a Buzády-könyvben a leghiresebb magyar kutyáról, a puliról, amely ma már széles körben elterjedt a világon; megtalálható ugyszólván mindenütt, ahol szeretik az intelligens, okos kutyát. Ő a legmagyarabb kutya, a terelő puli, amely szinte elől-hátul egyforma, az ember nem tudja, hol az eleje, hol a vége? Buzádi doktortól tudom, hogy legfőbb különlegessége a szőrzete, ez a zsinóros fekete vagy szürke, ujabban pedig már fehér szalagokat, zsinórokat képező szőrzet. Bizonyára sokan törték már a fejüket: kilát-e a puli a szemébe hulló sűrű szőrzet alól? Buzády doktor erre is válaszol: bizony kilát! A pulit a szőrfüggöny egyáltalán nem zavarja, megszokta, meg aztán ha mozgásban van a kutya, a szőrfüggöny minduntalan fellebben szeme előtt. Ekkor mi is láthatjuk nyílt, értelmes tekintetét, amely oly vonzóvá teszi minden kutyabarát előtt. A pulit fésülni nem kell, de szabad, sőt kell is néha fürdeni. Igénytelen, mindenféle konyhai hulladékkal megelégszik — Buzády szerint azonban legjobban a magyaros kosztot szereti. Egyetlen hibája van, ha ugyan hibának mondható: sokat izeg-mozog, mert élénk vérmérsékletű, rendszerető állat. Mindent tud, amit egy kutyának tudnia kell és illik. Persze legtöbbit a terelésből, amire mondjuk San Franciscóban vagy Melbourneben nincs éppen szükség. Sajnos, mert amit ezen a téren, az egyenesen bámulatra méltó! A tavasszal fent jártam a tiroli havasok között egy paraszt tejgazdaságában: a teheneket minden reggel kihajtották a legelőre és estére hazaengedték őket. A gazda hatalmas és

okos farkaskutyája igyekezett rendet tartani a tehenek között — de milyen kevés sikerrel. Ha aztán a gazda türelmetlenül rászólt gyámoltalan kutyájára, az odaszaladt hozzá és hátára hengergőzött: „Vakarj meg, simogass meg”. A gazda ilyenkor felém fordulva megbocsájtó mosollyal mondta: „Nem tehet róla, nem ért hozzá...” Bezzeg a puli! Azt írja Buzády, hogyha valakinek alkalmá nyílik valahol egy terelő-versenyt megnézni, a világerért se szalassza el, nagy élményben lesz része. Mert a puli azt is megműveli, hogy a kijelölt birkát hajtja ki a nyájból és csak azt, anélkül, hogy a többihez akár egy vakkantással is „odaszólna.”

A pumi keveredésből származik, mégpedig francia és német terrier-jellegű kutyák vére is folydogál benne. Nem könnyű megkülönböztetni a pulitól, noha az ő füle, a puli lelógó fülével ellentétben, hegyesen felálló. A marha és a disznó mellé szeretik tartani a pásztorok, mert „szigoru” kutyus. Érdekes a fehér puli története. Minthogy a puliknál legfontosabb a szín egyöntetősége (a tarka puli halálos bűn!) a fehér puli tenyésztési megfontolásokból évtizedekig el volt tiltva. De néhány tenyésztő hűségese maradt a fehér pulikhoz és tovább tenyésztette őket, harcolt a jogaikért, míg aztán nemrég a kutyások nemzetközi szövetsége Brüsszelben a fehér pulit külön fajtának elfogadta, noha csak éppen színben különbözik a fekete vagy a szürke pulitól. Kutyabarátoknak melegebb lesz a szive, ha olvassa

Buzády doktor könyvét.